

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΛΥΚΕΙΟ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Η εκπαίδευση αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στην προσπάθεια καταπολέμησης της ρητορικής μίσους και της προώθησης της αλληλεγγύης προς τα θύματα. Το διαδίκτυο είναι πρόσφορο έδαφος έκφρασης ακραίων συμπεριφορών λόγω της αίσθησης «ανωνυμίας» που δίνει και της μεγάλης απήχησης που προσφέρει. Είναι λοιπόν πολύ σημαντικό για τους νέους σήμερα να μάθουν να αναγνωρίζουν την ρητορική μίσους στο διαδίκτυο και να αναπτύξουν στρατηγικές αντιμετώπισής της.

ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

- ⇒ Να καταλάβουν τι εννοούμε με τον όρο ρητορική μίσους.
- ⇒ Να διερευνήσουν γιατί οι άνθρωποι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να εκφράσουν μίσος.
- ⇒ Να εξετάσουν τον αντίκτυπο του διαδικτυακού μίσους στα άτομα που αποτελούν στόχο.
- ⇒ Να εξετάσουν την επίδραση του διαδικτυακού μίσους σε όσους το βλέπουν να συμβαίνει.
- ⇒ Να αναπτύξουν στρατηγικές απόκρισης στο διαδικτυακό μίσος, συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς του.

Τι εννοούμε με τον όρο «ρητορική μίσους στο διαδίκτυο»;

Σύμφωνα με τον ορισμό της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, με τον όρο μισαλλόδοξος λόγος (hate speech) ή ρητορική μίσους εννοούμε «κάθε μορφή έκφρασης που διαδίδει, υποκινεί, προωθεί ή δικαιολογεί το ρατσιστικό μίσος, την ξеноφοβία, τον αντισημιτισμό ή άλλες μορφές μίσους που βασίζονται στη μισαλλοδοξία, συμπεριλαμβανομένων αυτής που εκφράζεται μέσω του επιθετικού εθνικισμού και εθνοκεντρισμού, των διακρίσεων και της εχθρότητας κατά των μειονοτήτων, των μεταναστών και των ανθρώπων με καταγωγή από την αλλοδαπή». (πηγή: [ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ](#))

Το φαινόμενο της ρητορικής μίσους δεν είναι αποκλειστικό «προνόμιο» του διαδικτύου. Συναντάται σε οποιαδήποτε μορφή έκφρασης αλλά στο διαδίκτυο είναι πιο ανεκτό, λόγω της «ανωνυμίας» των χρηστών και της αδυναμίας να ελεγχθούν όσα λέγονται. Στη ρητορική μίσους δεν κατακρίνεται η συμπεριφορά αλλά η ύπαρξη. Ο θύτης δεν επιτίθεται στο θύμα για κάτι που κάνει αλλά για κάτι που είναι.

Τι εννοούμε με τον όρο «ανθρώπινα δικαιώματα»;

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν ηθικές αρχές που θέτουν συγκεκριμένα πρότυπα ανθρώπινης συμπεριφοράς και συνήθως προστατεύονται ως νόμιμα δικαιώματα κατά το εθνικό και διεθνές δίκαιο. Θεωρούνται ως «κοινώς αντιλαμβανόμενα ανασπλητρίωτα θεμελιώδη δικαιώματα που κάθε άτομο δικαιούται από τη στιγμή της γέννησής του, απλώς και μόνο επειδή είναι άνθρωπο». Αυτά περιλαμβάνουν αστικά και πολιτικά δικαιώματα όπως το δικαίωμα στη ζωή και την ελευθερία, την ελευθερία σκέψης και έκφρασης, καθώς και την ισότητα ενώπιον του νόμου.

Στα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνονται, επίσης, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στην εργασία, το δικαίωμα στην υγεία, το δικαίωμα στην τροφή, το δικαίωμα στην κατοικία, την ιατρική περίθαλψη, την εκπαίδευση και το δικαίωμα συμμετοχής στον πολιτισμό. Τα ανθρώπινα δικαιώματα, λοιπόν, θεωρούνται διεθνή (εφαρμόζονται και ισχύουν παντού) και διαφυλάττουν την ισότητα (ισχύουν τα ίδια για όλους). (πηγή: [ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ](#))

Στη συνέχεια δείχνουμε τις 6 κατηγορίες ανθρώπινων δικαιωμάτων της χάρτας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ρωτάμε τους μαθητές για το ποια από αυτά πρέπει να διασφαλίζονται στο διαδίκτυο και ποια παραβιάζονται για τα θύματα της ρητορικής μίσους.

Σχεδόν κάθε έκφραση ρητορικής μίσους πηγάζει από ρατσισμό ή διάκριση, στοιχεία που αποτελούν πρόβλημα για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στην προσπάθεια δημιουργίας μίας σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας και πρόληψης φαινομένων μισαλλοδοξίας και ρατσισμού.

Ποια πιστεύετε ότι είναι η διαφορά μεταξύ της ελεύθερης έκφρασης και της ρητορικής μίσους;

Καθένας έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, που σημαίνει το δικαίωμα να μην υφίσταται δυσμενείς συνέπειες για τις απόψεις του, και το δικαίωμα να αναζητεί, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης, και από όλο τον κόσμο. (Άρθρο 19, Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα).

Οι δράσεις που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους εμπλέκουν επίσης κάποια ανθρώπινα δικαιώματα, αφού η ελευθερία της έκφρασης αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, όπως άλλωστε και η ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Η πρόκληση είναι να βρεθεί η χρυσή τομή ανάμεσα στο να επιτρέπεται στους ανθρώπους να εκφράζουν τις σκέψεις τους και στο να διασφαλίζεται ότι αυτό δεν υπονομεύει τα δικαιώματα των άλλων.

Υπάρχει διαδικτυακό περιεχόμενο που μπορεί να παρερμηνευτεί π.χ. σάτιρα, ειρωνεία, σαρκασμός κ.λπ.; Είναι πάντα ευδιάκριτο στο διαδίκτυο; Γιατί;

Η ρητορική μίσους επεκτείνεται πέραν του λόγου και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει και άλλες μορφές επικοινωνίας, όπως είναι τα βίντεο, οι εικόνες, η μουσική και άλλα. Στο διαδίκτυο πολλές φορές μπορεί να μην είναι ευδιάκριτη γιατί δεν υπάρχει η προσωπική επαφή και τα «εργαλεία» της επικοινωνίας πρόσωπο-με-πρόσωπο όπως είναι ο τόνος της φωνής μας και η έκφραση μας.

Γιατί το διαδίκτυο είναι ένα «πρόσφορο έδαφος» για έκφραση ρητορικής μίσους;

- ⇒ Το διαδίκτυο είναι ευρείας εμβέλειας άρα και μεγάλης απήχησης.
- ⇒ Τα άτομα με απόψεις μίσους μπορούν να βρουν εύκολα στο διαδίκτυο άλλα άτομα με τις ίδιες απόψεις ή να τραβήξουν την προσοχή ή να σοκάρουν μέσα από τις δημοσιεύσεις τους.
- ⇒ Στο διαδίκτυο υπάρχει η αίσθηση της «ανωνυμίας».
- ⇒ Οι άνθρωποι μπορεί να αισθάνονται «γενναίοι» να εκφράσουν ρητορική μίσους στο διαδίκτυο κάτι που σε μια συζήτηση πρόσωπο-με-πρόσωπο δε θα το έκαναν (λιγότερες αναστολές).
- ⇒ Η αποστολή σχολίων στην ανάρτηση κάποιου είναι γρήγορη και εύκολη.
- ⇒ Ότι ανεβαίνει στο διαδίκτυο μπορεί να μείνει εκεί για πάντα. Μια ανάρτηση, ακόμα και αν διαγραφεί, κάποιος μπορεί να την έχει αποθηκεύσει και να την ξαναδημοσιεύσει.
- ⇒ Εάν η ρητορική μίσους είναι διαδικτυακή, ένα θύμα μπορεί να δυσκολεύεται να αποφασίσει σε ποιον να απευθυνθεί για βοήθεια.
- ⇒ Παρόλο που υπάρχει πάντα η δυνατότητα αναφοράς τέτοιων περιστατικών, περιεχόμενο μίσους μπορεί σχετικά εύκολα να «περάσει».
- ⇒ Το διαδίκτυο είναι παγκόσμιο και διαφορετικές χώρες έχουν διαφορετικούς νόμους για τη ρητορική μίσους.

Γιατί είναι επικίνδυνη η ρητορική μίσους στο διαδίκτυο;

Η ρητορική μίσους μπορεί να οδηγήσει σε σωματική βία. Και επειδή το διαδίκτυο έχει τη δυνατότητα να «μεταδώσει» μηνύματα και στάσεις ζωής σε ένα πολύ μεγάλο κοινό είναι πολύ εύκολο να πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις.

Τι εννοούμε με τον όρο «προκατάληψη»;

Προκατάληψη είναι η πεποίθηση εκείνη που δεν στηρίζεται σε λογική επιχειρηματολογία προς την οποία μάλιστα και αντιπαρά τίθεται ανυποχώρητα. Υπολαμβάνεται ως μια γνώμη ή ένα σύνολο γνώμων ή ακόμα και ως ολόκληρη θεωρία η οποία έχει σχηματισθεί κατά έναν μη επιστημονικό τρόπο, κοινώς αποδεκτό, αλλά και μια τοποθέτηση που περιλαμβάνει συναισθήματα όπως η περιφρόνηση και η απέχθεια. Δεν πρόκειται για άποψη γιατί κάθε άποψη δεν μπορεί να θεωρηθεί εσφαλμένη αλλά για στέρεα πεποίθηση. (πηγή: [ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ](#))

Τι εννοούμε με τον όρο «στερεότυπο»;

Στερεότυπο είναι η υπεργενικευμένη πεποίθηση σχετικά με μια κατηγορία ανθρώπων. Είναι η προσδοκία ότι ο άνθρωπος που ανήκει σε μια ιδιαίτερη ομάδα έχει όλα τα χαρακτηριστικά της ομάδας στην οποία ανήκει. Παραδείγματα στερεότυπων πεποιθήσεων είναι ότι «οι πολιτικοί είναι διεφθαρμένοι», «οι γυναίκες είναι συναισθηματικές», «οι μεσογειακοί λαοί είναι θερμόαιμοι», «οι αθλοδοποί είναι εγκληματίες», «οι Γερμανοί είναι οργανωτικοί» κτλ. Ο τύπος της προσδοκίας μπορεί να ποικίλει: μπορεί να είναι για παράδειγμα μια προσδοκία σχετικά με τη προσωπικότητα, τις προτιμήσεις ή τις ικανότητες ενός ανθρώπου. (πηγή: [ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ](#))

Πιστεύετε ότι ορισμένες ομάδες ανθρώπων αντιμετωπίζουν περισσότερες προκλήσεις στο διαδίκτυο;

78% των ερωτηθέντων σε [διαδικτυακή έρευνα](#) της οργάνωσης NO HATE SPEECH MOVEMENT ανέφεραν ότι συναντούσαν ρητορική μίσους στο διαδίκτυο σε τακτική βάση. Οι τρεις συχνότερα απαντούμενοι στόχοι της ρητορικής μίσους ήταν: άτομα ΛΟΑΤ, μουσουλμάνοι και γυναίκες.

1η Δραστηριότητα

Φύλλο Εργασίας

Διαβάστε τα παρακάτω σενάρια και ταξινομήστε τα ανάλογα με το αν πιστεύετε ότι είναι ρητορική μίσους ή όχι.

	Είναι ρητορική μίσους.	Δεν είναι ρητορική μίσους.
Κοινοποιήθηκε ένα άρθρο στο Twitter για ένα διάσημο τραγουδιστή. Πολλά από τα σχόλια περιλαμβάνουν προσβλητική γλώσσα για τον σεξουαλικό του προσανατολισμό.	Τα σχόλια που αφορούν τον σεξουαλικό προσανατολισμό ενός ατόμου ονομάζονται ομοφοβικά.	
Κάποιος αναδημοσιεύει μια προσβλητική γελοιογραφία για τους ΕΒραίους.	Αυτό λέγεται αντισημιτισμός και είναι ένα παράδειγμα διαδικτυακού μίσους. Παρόλο που δεν ήταν ο αρχικός δημιουργός του περιεχομένου μίσους με το να το κοινοποιήσει προωθείται το μίσος.	
Σε ένα φόρουμ θαυμαστών, ένας χρήστης σχολιάζει την ανεπάρκεια ενός ηθοποιού ΛΟΑΤΚΙ, βάσει των δεξιοτήτων του και χωρίς αναφορά του σεξουαλικού του προσανατολισμού.		Αυτό το περιεχόμενο δεν στοχεύει κάποιον βάσει της ταυτότητάς του, δεν είναι ρητορική μίσους. Αν όμως διαφαίνεται ότι η κριτική που ασκεί επηρεάζεται από το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος ηθοποιός ανήκει στους ΛΟΑΤΚΙ, τότε θα μπορούσε να είναι ρητορική μίσους.
Κάποιος μοιράζεται ένα βίντεο βίας εναντίον ενός ατόμου με ειδικές ικανότητες και ζητά δράση κατά του δράστη.		Αυτό δεν είναι διαδικτυακό μίσος. Ωστόσο, ίσως αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμη και αν κοινοποιηθεί με καλές προθέσεις, το να αναπαραχθεί στη συνέχεια από κάποιους που θα επαινούν την πράξη βίας, τότε θα ήταν ρητορική μίσους στο διαδίκτυο.

	Είναι ρητορική μίσους.	Δεν είναι ρητορική μίσους.
Κάποιος δημοσιεύει σε μια συνομιλία παιχνιδιού δηλώνοντας ότι οι παίκτες ενός συγκεκριμένου φύλου δεν είναι ευπρόσδεκτοι.	Αυτό είναι σεξιστικό και απομονώνει μια ομάδα ανθρώπων με βάση την ταυτότητά τους. Πρόκειται για διαδικτυακό μίσος.	
Δύο άτομα διαφωνούν για μια πρόσφατη πολιτική απόφαση και έχουν μια ειλικρινή συζήτηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σχετικά με το τι πιστεύουν.		Με την πρώτη ματιά, αυτό δε θεωρείται διαδικτυακό μίσος. Ωστόσο, εάν κάποιος από τα εμπλεκόμενα άτομα χρησιμοποιεί προσβλητική γλώσσα, εικόνες, βίντεο ή σύμβολα ή εκφράζει πεποιθήσεις (πολιτικές ή άλλες) που προδικάζουν ή στοχεύουν μια συγκεκριμένη ομάδα βάσει της ταυτότητάς τους, θα θεωρείται διαδικτυακό μίσος.
Ένας Ασιάτης μοιράζεται στο διαδίκτυο την εμπειρία του όπου κάποιος χρησιμοποίησε έναν πολύ προσβλητικό όρο εναντίον του.		Το διαδίκτυο μπορεί να είναι ένας σημαντικός χώρος για άτομα που στοχεύονται από διαδικτυακό μίσος να μοιραστούν τις εμπειρίες τους και να χτίσουν υποστηρικτικές, ενδυναμωτικές κοινότητες. Αυτό δεν είναι διαδικτυακό μίσος.
Πρωτοσέλιδο σε περιοδικό: Εάν όλοι οι μετανάστες επέστρεφαν στις χώρες τους, η εγκληματικότητα θα μειωνόταν κατακόρυφα.	Αυτό είναι διαδικτυακό μίσος γιατί στοχοποιούνται οι μετανάστες για την αύξηση της εγκληματικότητας.	
Σε μια ομαδική συνομιλία κάποιος θυμάται ένα ρατσιστικό αστείο που άκουσε και εξηγεί γιατί δεν πιστεύει ότι είναι αστείο.		Αυτό δεν είναι διαδικτυακό μίσος. Ωστόσο, είναι γενικά καλύτερο να μην αναδημοσιεύουμε και να μην επαναλαμβάνουμε σχόλια μίσους. Εάν κάποιος έστειλε ένα τέτοιο μήνυμα επειδή πίστευε ότι το «αστείο» ήταν πραγματικό αστείο αυτό θα αποτελούσε μίσος στο διαδίκτυο.

2η Δραστηριότητα

Εξηγήστε στους μαθητές ότι ο όρος «ρητορική μίσους» χρησιμοποιείται για ένα ευρύ φάσμα περιεχομένου: επεκτείνεται πέραν του λόγου και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει και άλλες μορφές επικοινωνίας, όπως είναι τα βίντεο, οι εικόνες, η μουσική και άλλα.

Ακολουθεί συζήτηση με τους μαθητές για τα συναισθήματα που προκαλούν οι εικόνες στους ίδιους αλλά και στα άτομα-στόχους.

3η Δραστηριότητα

Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα ο στόχος είναι να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι ναι μεν η ρητορική μίσους αφορά κυρίως το άτομο ή τα άτομα που γίνονται στόχος αλλά δεν αφήνει ανεπηρέαστα τα άτομα που έχουν τα ίδια βιώματα, η ου ζουν μαζί με τα άτομα-στόχους ή ακόμα και μια ολόκληρη κοινωνία.

Διαβάστε τα παρακάτω σενάριο και συζητήστε ποιος μπορεί να επηρεαστεί:

Ενδεικτική απάντηση: όλα τα άτομα με κινητικές δυσκολίες στο σχολείο, ένας δάσκαλος το παιδί του οποίου αντιμετωπίζει κινητικές δυσκολίες, ένας μαθητής του οποίου ο μπαμπάς ή η μαμά έχει κινητικές δυσκολίες, οποιοσδήποτε δει τη δημοσίευση με ανάλογα βιώματα, όλοι οι συμμαθητές ή εκπαιδευτικοί του σχολείου κ.α.

4η Δραστηριότητα

Γιατί πρέπει να ενεργούμε όταν βλέπουμε το μίσος στο διαδίκτυο;

Προτεινόμενη απάντηση:

Η ρητορική μίσους:

- ⇒ Προκαλεί κατάθλιψη, απελπισία, στρες και θυμό.
- ⇒ Οδηγεί στην κοινωνική απομόνωση.
- ⇒ Απειλεί τη σωματική ακεραιότητα του θύματος.
- ⇒ Η βία που εισπράττει το θύμα παράγει εύκολα αντι-βία, που μπορεί να πάρει τη μορφή βίας προς άλλους ή προς τον ίδιο του τον εαυτό.

Ποιος κίνδυνος υπάρχει στην προκειμένη περίπτωση;

Προτεινόμενη απάντηση:

Υπάρχει ο κίνδυνος κάποιοι να μη σταματήσουν μόνο στις απειλές και στις εκφράσεις βίας αλλά να απειλήσουν τη σωματική ακεραιότητα των ανθρώπων-στόχων.

Ποιες ενέργειες θα μπορούσαμε να κάνουμε; Ποιες από αυτές θα βοηθούσαν ουσιαστικά στο να σταματήσει η αναπαραγωγή του μίσους;

Προτεινόμενη απάντηση:

- ⇒ Αναφορά στον ιστότοπο/εφαρμογή όπου συνέβη.
- ⇒ Να αποκλείσουμε και να αναφέρουμε τα άτομα που εμπλέκονται.
- ⇒ Να κάνουμε αναφορά στην αστυνομία.
- ⇒ Να μιλήσουμε σε έναν ενήλικα που εμπιστευόμαστε και να ζητήσουμε βοήθεια προκειμένου να καταγγείλουμε το περιστατικό σε κάποια σχετική οργάνωση.
- ⇒ Να προσφέρουμε υποστήριξη στο άτομο/άτομα που στοχεύονται.
- ⇒ Να αγνοήσουμε τα σχόλια ελπίζοντας ότι όλο αυτό θα σταματήσει.
- ⇒ Θετική υπεράσπιση και προσφορά υποστήριξης στο(α) άτομο(α) που στοχεύονται.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: Ο ΣΥΜΜΑΧΟΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ρωτήστε τους μαθητές τι γνωρίζουν σχετικά με την αναφορά σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παιχνίδια και εφαρμογές. Έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ κάποιο εργαλείο αναφοράς;

5η Δραστηριότητα

Διαβάστε τα σενάρια και αποφασίστε σε ποια περίπτωση θα κάνατε αναφορά, σε ποια block και σε ποια και τα δύο.

Σενάριο	Κάνω αναφορά.	Κάνω block.	Κάνω αναφορά και block.
Ένας χρήστης κάνει ρατσιστικά σχόλια.			★
Ένας χρήστης απειλεί τη σωματική ακεραιότητα ενός άλλου χρήστη.	★		
Ένας χρήστης δημιουργεί ένα ψεύτικο προφίλ χρησιμοποιώντας το όνομα και τη φωτογραφία κάποιου άλλου.	★		
Ένας χρήστης ανεβάζει μια σοκαριστική εικόνα.			★
Ένας παίκτης προσπαθεί πάντα να σκοτώνει έναν άλλον συγκεκριμένο παίκτη στο παιχνίδι.	★		(εάν ο στόχος είναι φίλος μου και θέλω να τον υποστηρίξω θα μπορούσα να κάνω και block)

Σενάριο	Κάνω αναφορά.	Κάνω block.	Κάνω αναφορά και block.
Ψευδείς ειδήσεις.	★		
Ένας χρήστης αναφέρει σε σχόλιο κάποιες κακόβουλες φήμες που κυκλοφορούν για κάποιον άλλον.	★		
Ένα αστείο που δεν είναι αστείο αλλά έχει περιεχόμενο μίσους.	★		
Ένας χρήστης γνωστοποιεί ότι επιθυμεί να κάνει κακό στον εαυτό του.	★		
Ένας χρήστης σας στέλνει περιεχόμενο που σας αναστατώνει/προσβάλλει.			★
Ένας χρήστης σας στέλνει πολύ προσωπικά μηνύματα και σας ενοχλεί.			★

«Η διαδικτυακή ρητορική μίσους αποτελεί το φύλλωμα ενός εξαιρετικά μοχθηρού φυτού, οι ρίζες του οποίου είναι θαμμένες βαθιά στην κοινωνία. Ένα απλό κλάδεμα των φύλλων δεν μπορεί να απαλείψει τα ευρύτερα αίτια του προβλήματος.»

#NO HATE SPEECH MOVEMENT

ΠΗΓΕΣ:

[Talk it over - Childnet](#)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ:

[Ένα εγχειρίδιο για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο μέσα από την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα](#)

[No hate speech movement](#)

[RACISM, INTOLERANCE, HATE SPEECH: A compilation of texts adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe](#)

[Anti-Defamation League toolkit](#)

Δράση Ενημέρωσης και Επαγρύπνησης
Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου

Γραμμή Βοηθείας 210 6007686 για υποστήριξη και
συμβουλές για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση
του Διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου και των
ηλεκτρονικών παιχνιδιών

Ανοικτή Γραμμή Καταγγελιών
για το παράνομο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο

Συγχρηματοδοτείται από
την Ευρωπαϊκή Ένωση